

PATER·DIMITTE·ILLIS·NON·ENIM·SCIUNT·QUID·FACIUNT·

LYS og LIV

UTGITT AV
MENIGHETSFAKULTETET

2-85

51. ÅRGANG

Kjære leser

Ja, vi håper at du leser bladet vårt, men vi vet egentlig lite om hvor mye bladet leses. Derfor har vi tenkt å få vite mer om dette.

Vi har nylig sendt ut skjemaer med spørsmål om Lys og Liv og MF til 520 tilfeldig utplukkede personer i vårt abonnementsregister (ved hjelp av datateknikk). Det blir spennende å se svarene, og vi vil orientere om resultatet i bladet så snart vi kan.

Vi har også bedt om forslag til forbedringer, men den oppfordringen gjelder selvsagt alle leserne. Vi vet vi kan gjøre det bedre, og ber om gode idéer og råd.

I vår kjære sang «Gå omkring i Jesu navn», står det at «kjærlighet oppfinsom gjør» – og det er sant. Vi som er glade i MF og i bladet vårt, bør derfor stadig prøve å finne frem til forbedringer.

I nær fremtid vil du motta et «vårgavebrev» fra oss. Dette brevet er annerledes enn før – ja, det er så annerledes at ingen har fått et slikt brev i vårt land tidligere. Brevet er produsert ved en helt ny teknikk – Varitex – der trykk på begge sider av brevet, påtrykk av både mottager og avsenderadresse på bank- og postgiroblankett og adressering og illegg i spesial-

konvolutt gjøres i en og samme operasjon. Og det beste av alt – det koster omtrent det samme som den «gamle» metoden som krever mange arbeidsoperasjoner.

Vi tror dette er en forbedring. La oss få høre hva du mener og la oss huske at alt vi gjør må tjene til fremme av det oppdrag vi har fått av vår Herre.

Erling Servan

LYS og LIV

UTGITT AV
MENIGHETSFAKULTETET

Ansvar. redaktører: Rektor Olav Skjevesland og administrasjonssjef Erling Servan. *Redaksjonsmedarbeidere:* Landssekretærene Bjørn Tore Pettersen og Finn Edvin Brøndal, stud.theol. Trond Solvang og stud.theol. Lillian Øksnevad.

Utkommer 8 ganger årlig. – Ekspedisjon: Gydas vei 4, 0363 Oslo 3. – Postgiro 5 12 87 80. Bankgiro: 6038.30.18636. – Telefon: Sentralbord 46 79 00. – Bladet sendes gratis til alle MF-foreninger, samtlige menighetsråd i landet og alle navngitte bidragsyttere. Alle som ellers ønsker det, får bladet gratis tilsendt. Forsidebilde: Den norske Isralmisjon, Ecce-Homo kirken, Jerusalem.

Opplag dette nr.: 37 000.

Jesus oppstandelse – og vår

«Men nå er Kristus stått opp fra de døde, som førstegrøden av dem som er sovnet inn»

Av fakultetslektor Gunnar Johnstad

Ordet «førstegrøden» er hentet fra jordbruket og offerterminologien i Det gamle testamente: Det første som ble modent av korn og frukt, skulle ofres til Gud – som uttrykk for at han er herre over jorden og dens fruktbarhet, og for at Guds velsignelse skulle hvile over hele avlingen. Når førstegrøden var samlet inn og ofret, fulgte innhøstningen av resten av grøden. Førstegrøden var begynnelsen som viste at den nye avling var på vei.

Paulus bruker dette bildet av den oppstandne Kristus som førstegrøden for å sette Jesu oppstandelse i forbindelse med vår: Med Jesus Kristus er de dødes oppstandelse begynt, oppstandelseslivet er allerede en realitet, og dermed er en radikalt ny tid og en ny verden innledet. Men omtalen av Kristus som førstegrøden av dem som er sovnet inn, sier ikke bare at han i tid er den første som er stått opp fra de døde, og at andre skal følge etter i rekken. Det ligger i dette uttrykket også at Kristus er opphavet til og grunnlaget for andres oppstandelse. Slik er det en nær og avgjørende sammenheng mellom Jesu oppstandelse og vår tid: Fordi Jesus er stått opp fra de døde, finnes det en oppstandelse også for oss. Vi skal få følge etter ham som ved å beseire død og grav ble «livets høvding» (Apg. 3,15) – inn til det evige liv.

Apostelen Paulus taler ofte og sterkt om det oppstandelsesliv som Kristus ved sin oppstandelse har åpnet for og mulig-

gjort. Han viser til dåpen som porten inn til den nye verden der vi får del i oppstandelseslivet. I dåpen settes vi over i en ny tidsalder og inn i en ny virkelighet, Jesu Kristi herlige rike (sml. Kol 1,13). Når korstegnet tegnes, vannet øses og Ordet lyder, er det Den Oppstandne som trer inn i samfunn med den døpte: I dåpen reises vi opp med Kristus (Kol 2,12). I dåpen får vi del i hele påskeunderet, i dødsfelleskapet med Kristus (Rom 6,3f) og i livsfelleskapet med ham. Her høstes fruktene av Jesu død og oppstandelse, vi forenes med Den Oppstandne – til nyskapt og ekte liv, som her på jorden skal leves ut i tjeneste for Gud, og med løfte om oppstandelsen på den ytterste dag, der vi skal forvandles og ikles det herlighetslegeme som Kristus fikk ved sin oppstandelse.

Forts. s. 12

TANKER OM TILHØVET MELLOM KROSS OG OPPSTODE

Av professor Edvin Larsson

Fleire veker før påske står Jesu lidning i sentrum for livet i kyrkja vår.

Tekstar, andakter, salmar fokuserar merksemda på Jesu komande lidning og død. Interesse-konsetrasjonen når høgdepunktet på langfredagen.

Kristi kross vert det samlande symbol for heile Jesu lidning. Under resten av kyrkjeåret byggjer ein stor del av forkynnninga meir eller mindre direkte på kunnskapen om at Kristus har lide krossdøden i staden for oss.

Korleis er det då med Jesu oppstode? Kva for ei rolle spelar den i denne samanhengen. Har den noko å seie for Kristi soningsverk? Med andre ord, korleis er tilhøvet mellom kross og oppstode? Svaret er at Jesu krossdød får si eigentlege mening gjennom at Jesus har stått opp. Utan oppstoda ville krossen berre ha vore ein reiskap for avretting. Ikkje eit teikn på frelsessigeren.

Ein slik påstand kan verka provoserande. Vi er vane med å sjå Jesu død på krossen for vår skuld som den avgjerande frelsargjerninga. I NT som heilskap vert det tala mykje om Kristi kross. Paulus kan t.o.m. samanfatta talen om Kristusforkynninga som ei preike om krossen. Det kan difor verka vågalt å påstå at krossen, utan oppstoda, skulle stå fram som ein avrettingsreiskap og ikkje noko anna.

Denne kritikken skulle kunne underbyggjast enno meir. Det finst fleire døme på at ein del jødiske krinsar tilskreiv martyrane sitt blod ein viss sonande effekt. Og ein kunne då spørja om ein ikkje og

av Kristi død burde venta den same effekten. Ein kunne vidare gjera det gjeldande at det fanst visse førestillingar i GT og innom i jødedommen om at Messias skulle lide og at det skulle koma andre til gode. I ein slik samanheng tenker ein gjerne på Jes. 53 og skildringa av Herren sin lidande tenar. Kan ein då framleis seie at Jesu krosslidning skulle sakne det sonade utan oppstoda?

Alt dette er viktige innvendingar. Men dei råkar ikkje det vesentlege. Dei overser nemleg at Jesu lidning og død ikkje kan stillast likt med dei jødiske martyrane si lidning og død. For den fyrste er det noko uklårt kor verkeleg deira soningslidning for andre si rekning var tenkt. For det andre er det naudsynt å peika på at dei leid for sin truskap mot lova. Deira forfølgjarar var ofte gudlause, utenlandske herskarar. Med Jesus var det annleis. Han vart dømd av sitt eige folk, deira høgste religiøse og juridiske autoritet. Han var dømd etter Gud si heilage lov.

Anklaga var blasfemi. Han vart avretta gjennom krossfesting. Det vil seie at han vart hengd opp på forbanningstreet. Han var ein som var forbanna. Teiknet på dette var at Gud ikkje hadde gripe inn og redde han frå denne vanærande døden.

Ja, såleis kunne jødane i Jesu omkrins, kan hende og ein del av etterfølgjarane hans, resonera.

Både med tanke på det psykologiske og teologiske, var det umogeleg å knyta noko sonande til krossen hans. Det var ei teikn på forbanning. For grekar ein dårskap, for jødar ein støytstein.

Gjennom oppstoda vart dette forandra radikalt. I det minste for Jesu etterfølgjarar: Gud vedkjende seg Kristi kross. Det at han vekte han opp frå dei døde var eit teikn på at Gud frikjende Jesus og samstundes ein dom over dei som var imot han. Rådet hadde med lova si hjelp drepe ein uskuldig, ja til og med den eine syndfrie.

Det at Gud hadde tillete Jesu lidning og død på krossen utan å gripa inn, utan å redde han, synte at Gud hadde tenkt han som eit offer. Til eit offer for dei ikkje-syndfrie si rekning. I 2. Kor. seier Paulus dette såleis: «Han som ikkje visste av synd, har han gjort til synd for oss, så vi skal verta rettferdige for Gud i han.» Jesu kross, forbanningstreet vart gjennom Jesu oppstode avdekka som ein frelsingsstad, den staden der vår forbanning vert sletta ut. Det er altså Jesu oppstode som gjer det mogeleg for apostlane, profetar og lærarar i urkyrkja å forstå korleis Gud handlar i Jesus Kristus.

I oppstoda sitt lys vart det eigentlege innhaldet i Jesu si undervisning og i skriftinga sine fråsegn, klåre. Slik vart det mogeleg å ana noko av løyndomen i Jesu kross. Når alt kjem til alt, inneber dette at kross og oppstode syner seg å høyra organisk saman. Dette kjem til syne i den urkristne forkyninga som heilskap.

Fra venstre: Forskn.stip. Rosæg, prof. Kvalbein, vit. ass. Hvalvik, prof. Larsson, lektor Sandvei, fak.lektor Johnstad, vit. ass. Morland, prof. Baasland.

NOE OM «RETTSSAKEN MOT JESUS»

Av professor Ernst Baasland

Var dødsdommen mot Jesus et «justismord», altså en dødsdom uten noe rettslig grunnlag? De fleste vil idag svare ja på dette spørsmålet. Men da oppstår det straks et nytt problem. Hvordan kan Gud knytte frelsen til denne dødsdom som noen tilfeldige og tilsynelatende skruppelløse mennesker sto bak?

Bakgrunnen

Ifølge evangeliene var det to maktgrupper som var interessert i å rydde Jesus av veien: Herodes Antipas i Galilea og øversteprestene i Jerusalem. De fikk med seg den romerske stattholder Pontius Pilatus på dødsdommen. Disse tre maktgruppene var mislikt i store deler av den jødiske befolkning. *Herodes Antipas* var egentlig romernes mann. Han var glad i luksus og var helt preget av datidens religionsblanderier. Johannes Døperen tok til orde mot ham og ble drept (Mk 6,14ff). Også Jesus kritiserte Herodes og var i konstant livsfare (les Luk. 13,31 ff). Derfor ble Galilea mer og mer et utrygt område for Jesus og det var i utgangspunktet mindre farlig å forkynde i området i og omkring Jerusalem. Judea/Samaria var på den tiden «en keiserlig provins», altså lagt direkte under keiseren, men ledet av en underordnet embedsmann fra byen Caesarea (noen mil nord for dagens Tel Aviv). Det var her *Pontius Pilatus* var blitt stattholder i år 26. Han gjorde straks en rekke tabber som opprørte vanlige folk i provinsen og også galileere, (les Luk. 13, 1-5), og hans handlemåte var egentlig i strid med keiserens jødevennlige politikk som bl.a. ga Jerusalem (med dens templekult) et visst indre selvstyre. *Øverste-*

prestene var imidlertid også i stor grad romernes menn. Hannas og svigersønnen Kaifas kom ikke fra de rette øversteprestelige slekter, og mange jøder så med skepsis på disse nye, mektige og rike øversteprestene. Det er da også disse som blir Jesu hovedmotstandere (ikke f.eks. fariseerne).

Prosesen

Allerede *arrestasjonen av Jesus* var det øversteprestenes folk som sto for, men trolig med romernes samtykke. Selv *rettssaken* mot Jesus, foregikk neppe for et samlet «Det høye råd» (som på denne tiden hadde liten betydning), men i nærvær av øversteprestene og noe av det høye råds ledere. Gjennom det «nattlige» rettsmøte (Mk 14,55 ff) ville man samle bevis og få frem en anklage mot Jesus. Vi merker oss at Jesus her ble anklaget for å ha kritisert tempelet. Men det utslagsgivende var at han så seg selv om Messias, Guds sønn og fremtidig dommer ved Guds høyre hånd. Jesu påstand måtte i denne situasjonen virke komisk og blasfemisk, men noen dødsdom

i form av stening kom ikke på tale. Bare romerne hadde myndighet til å eksekverer en dødsdom. Det er derfor øversteprestene bringer ham til Pilatus (Mk 15,1ff).

Overfor Pilatus legger de vekt på de politiske aspektene ved Messiasbegrepet idet de fremstiller Jesus som en (opp-rørs-)konge. Evangeliene gir inntrykk av at Pilatus stiller seg tvilende til denne anklage. Men det var trekk i Jesu forkyn-nelse (f.eks. ordet «Guds rike»/«Guds kongeherrevelde») og opptreden (Jesus var galileer med en viss tilhengerskare omkring seg), som kunne forstås i politi-serende retning. For Pilatus var dessuten samarbeidet med både øversteprestene og Herodes viktig på dette tidspunkt, og med tanke på hans tidligere tabber som var blitt rapportert til keiseren, var det forståelig at han lot dødsdommen ekse-kuveres. På romersk vis ble Jesus kors-festet.

Evangeligene forteller at også «fol-ket», «jødene», vendte seg mot Jesus un-der rettergangen hos Pilatus. Men trolig var bare en liten del av de nær 200 000 festpilgrimene tilskuere. Av dem som fikk plass i og omkring Antoniaborgen, hvor rettergangen foregikk, var nok de som sto øversteprestene nær, de mest ak-tive. Vi skal huske at mange i Jerusalem var både religiøst og økonomisk knyttet til tempelet, og disse så med skepsis på «tempelrenseren» Jesus. Øverstepreste-nes rettergang var utvilsomt med på å snu folkemeningen.

Med rette har mange jøder i nyere tid reagert mot beskyldningen om at «jøde-ne drepte Jesus». Denne beskyldningen har vært med å fyre opp under den glø-dende antisemittisme som har herjet i Europa i flere århundrer. Vi har ovenfor antydnet at bare en liten gruppe jøder var med og at en så viktig gruppering som fa-riseerne i høyden leverte noen av premis-sene for dommen. Dødsdommen var til

sist romernes ansvar, og det vil være like meningsløst å si italienerne er Kristusmor-dere, som det er å anklage jøder for det samme.

Historien og Guds plan

Vi har til nå fremstilt Herodes, Pilatus og øversteprestene i et ikke helt gunstig lys, og bedre blir det ikke når vi tenker på Ju-das som forrådde Jesus, Peter som for-nektet ham og disiplene som sviktet en et-ter en. Tanken har vel streiet oss mange ganger: Hva ville skjedd om alle disse angret og handlet annledes? Svaret er trolig dette at det ville ha kommet dager og påskehøytider etterpå, hvor disse eller andre hadde gjort det samme med Jesus. Det er nemlig ikke tilfeldige mennesker, men mennesker som mennesker som rea-gerer mot Gud. Derfor måtte Guds sønn lide og dø.

Evangeliene vil vise nettopp dette. De vil vise at Jesus *måtte* lide og dø for at skriftene skulle oppfylles (Mk 8,31; 9,12). Således er det i salmene ofte tale om «den lidende rettferdige» som blir forrådt av sine egne og utlevert til hed-ninger (Sal. 22; 38; 41; 61; 118). Han blir «omringet av fiender på alle kanter» he-ter det i Sal 118,11, en salme som alle jø-der sang i påskehøytiden. Evangeliene vil vise at Jesus var «den lidende rettferdi-ge» og at prosessen med Jesus var et ledd i Guds plan med både jøder og hednin-ger.

En tilsynelatende tilfeldig rettssak og en nødvendig Guds plan. Det er ikke lett å forene de to linjer. Men jo mer vi ser på verden og samtidig studerer Skriften, jo tydeligere blir sammenhengen.

AKSJON MF NORGE

RUNDT

16.-19. mars

Då det i 1908 vart vedteke å oppretta eit nytt teologisk fakultet uavhengig av ei kvar politisk og kyrkjeleg gruppe, framsto MF – Menighetsfakultetet.

Blant dei frammøtte på eit folkemøte, sett saman av representantar frå det breide lag i dei norske kyrkjelydane, var det valt 21 personer som fekk i oppgåve å setta i verk den nye visjonen – MF.

Desse 21 har så i tur og orden sjølve valt sine eigne etterkomarar, og såleis er og dei no styrande av MF og ansvarlege (dei 21 i forstandarskapet), representantar frå dei norske kyrkjelydane.

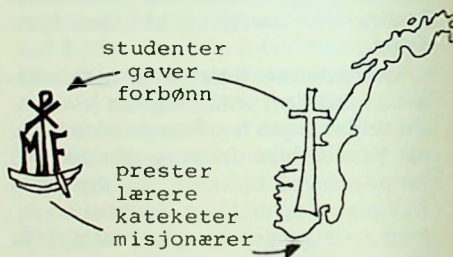
Heilt frå starten i 1908 og fram til idag har difor den kontakta MF har halde med det pulserande liv i dei norske kyrkjelydane, vore avgjerande.

I alle år har difor dei tilsette og studentane stendig vore på reisefot for å oppretthalda kontakta, men og for å spreia evangeliet og gje opplysningar om MF til nye grupper.

Sidan starten har denne reiseverksemda vore organisert i faste årlege aksjonsturar. Og i år vil omlag 120 studentar og lærarar vera å finna godt spreidd i det norske landskapet i tida 16.-19. mars.

Denne marshelga vil om lag 30 byar og bygder fra Kirkenes i nord til Vennesla i sør verta vitja av MF-ambassadørane.

På alle desse stadene vil det i denne helga vera stor aktivitet. Av arrangementa kan ein nemna skule- og institusjonsvitjing, gudstjeneste og familiefestar m.m. Dessutan er studentar og lærarar på nokre av stadane bedne til ulike bedrifter.

Dei ulike byane og tett-stadane i Noreg får eit møte med det største teologiske fakultet i Noreg. Denne institusjonen er og ein av grunnpillarene innan det kristelege arbeidet i Noreg. Ser ein etter, vil ein finna ut at dei fleste kristelege organisasjonane har arbeidarar som er utdanna på MF.

For studentane er det samstundes eit høve til, på denne turen, å få praksis av ulike slag, både gjennom vitjinga på skulande, der ein m.a. gir informasjon om MF, og ved å halda preike og andakt rundt om.

Lærarar og studentar får eit møte med dei som gjer drifta av MF mogeleg. Dette opplever ein som særleg inspirerende. Mange er dei som gjev si støtte til MF av den grunn at dei opplever institusjonen som ein positiv, verdiskapande faktor i samfunnet.

Evangeliet skal ut i bygd og by. Skulane vil verta oppsøkt og MF-studentane gjev vidare noko av det som er innlært etter mange studietimar.

Og folket på staden møter kristen ungdom som aktivt går inn i arbeid som lærarar og forkynnarar. Naudsynt for MF er den levande kontakta som er mellom fakultetet og alt folk som ynskjer å fremja kristeleg arbeid. På denne måten ynskjer MF å vera eit fakultet for kyrkjelydane.

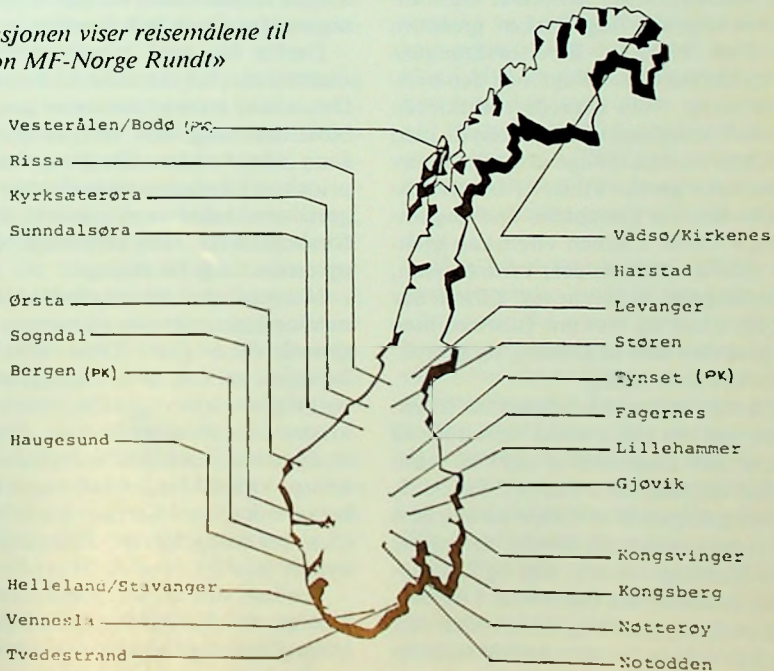
For at ein slik aksjonstur som er så omfattande som MF - Noreg rundt skal kunne late seg gjennomføre, er samarbeid heilt naudsynt. Det meste gledelege er all den velviljen som har vorte gjeve MF frå dei mange lokale arrangørane.

Helga 16.-19. mars vil altså noko av sjølve ryggrada i MF si verksemd vera presentert for store delar av det norske folk.

Kor mange ein slik aksjonstur famnar, finn ein ut om ein ser alle dei ein-skilde personane som er i full aktivitet med vitjing, informasjon, forkynning og samtale denne helga. Reknar ein om den ein-skilde sin innsats i årsverk, utgjer «aksjonturen 1985» tilsaman eit årsverk.

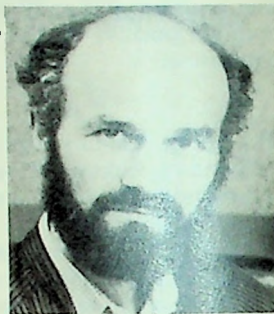
Me vonar at de alle vil ta med denne turen og alle deltakarane i bønene dykkar.

Illustrasjonen viser reisemålene til «Aksjon MF-Norge Rundt»

Nytestamentlig forskning – hvorfor og hvordan?

Av professor Hans Kvalbein

At Bibel-lesning og Bibelstudium er nødvendig for troen, trenger ingen begrunnelse. For den kristne tro er ikke noe vi finner på selv. Den lever av Guds åpenbaring, slik vi finner den i Den hellige skrift. Derfor har bibelstudiet fulgt den kristne kirke helt fra begynnelsen av. Skriftlesning og Skriftutlegning har alltid stått i sentrum av kristen gudstjeneste, evangelisering og opplæring. Uten Bibel ingen kristendom.

Men trenger vi et vitenskapelig arbeid med bibeltekstene, – bibelforskning i moderne forstand?

La oss først svare historisk: Også bibelforskning har fulgt kirken gjennom hele dens historie. Bibelforskningens nivå og metoder har svingt med den øvrige vitenskap. Men allerede i oldkirken var bibelforskningen fullt på høyde med samtidens vitenskapelige utforskning av de klassiske greske kilder. I bibelvitenskapens historie gjenspeiles de svingninger man finner i annen vitenskap gjennom oldtid, middelalder, reformasjon, opplysningstid, moderne tid. Kirken har aldri bare lest og forkynt Bibelen, men også gransket den så grundig og samvittighetsfullt som mulig.

Og dette er en nødvendighet for troen. Bibelen ber oss om å alltid være rede til «forsvar når noen krever dere til regnskap for det håp dere eier.» 1 Pet 3,15. Bibelvitenskapen skal hjelpe kirken til å stå til regnskap for sin bibelutlegning og for det budskap om tro, håp og kjærlighet som vi henter fra Guds ord. I opplæringen av forkynnere og lærere skal den bidra til at fylden av det bibelske budska-

pet tas vare på, og at ubibelsk lære avsløres. Bibelgranskning og bibelforskning kan ikke overlates bare til angivelig «nøytral» religionsforskning eller til kristendommens kritikere. Bibelforskningen er nødvendig for den troende menighet, for Guds folk i verden.

Derfor blir også bibelforskningen et «møtested» for de ulike kirkesamfunn. Det er ikke bare protestanter som driver bibelforskning, selv om de kirkesamfunn som hevder «Skriften alene» har prioritert bibelarbeidet særlig høyt. Også gresk-ortodokse og romersk-katolske forskere leverer i dag betydelige bidrag til nytestamentlig forskning.

Motsetninger og «skoledannelse» innen forskning går ofte på tvers av konfesjonell tilhørighet. Også ikke-kristne forskere, spesielt jøder, kan gi impulser og infallsvinkler til stoffet som kommer kristne bibelforskere til gode. Bibelen er en åpen bok, som ikke er forbeholdt den kristne kirke. Men for kirkene er ikke bibelarbeidet en interesse blant mange, men grunnlaget som alt annet arbeid bygger på.

Forutsetningen for arbeidet med NT, er at en vet hvilken tekst som skal tolkes. Vi har ikke originalmanuskriptene til noe

skrift i NT. Vi kjenner teksten gjennom tusenvis av gamle avskrifter av den greske tekst, og av oversettelser til oldtidens ledende språk som latin, syrisk og koptisk. Heldigvis er teksten til NT svært godt bevart, og avvikende lesemåter har sjelden noen stor betydning for forståelsen av teksten. Men *tekstkritikken*, arbeidet med å fastslå hva den opprinnelige tekst har vært, er en forutsetning for det egentlige tolkningsarbeid til NT.

Det nye Testamentets skrifter er skrevet på gresk. Det betyr at et vitenskapelig arbeid med NT starter med språkstudier. En må kjenne til hva de greske ordene betyr og hvordan setninger på gresk bygges opp. Nytestamentlig forskning er for en stor del *filologi*: Arbeid med språk og tekst. Hva betyr ordene? Hva slags teksttype har vi foran oss? Finner vi liknende tekster i NT's omverden? Henviser teksten til Det gamle Testamentet eller til andre tekster som kan forklare dens innhold?

Som tekststudium må nytestamentlig forskning ha kontakt med et bredt spektrum av filologiske fag og metoder. Klassisk filologi og orientalske språk, judaistikk (utforskning av jødedommen), semantikk (læren om ordenes betydning), tradisjonshistorie, strukturell lingvistikk (læren om tekstenes struktur eller oppbygging), hermeneutikk (tolkningslære) og mange andre metoder og studiefelt kan hjelpe oss å finne fram til tekstenes opprinnelige mening. Målet er at vår tolkning ikke skal bli uholdbar og vilkårlig.

Men tekstene kan ikke isoleres fra de menneskene som først skrev og leste dem. Tekstene henviser til en historisk virkelighet. NT forteller om bønder, fiskere, tollere, skriftlære, soldater og prester.

Jesus kunne snakke om husbygging og bankvirksomhet, om såkorn og sauesan-

king, om bryllupsfest og faste. Han opptrer i synagogene og besøkte tempelet i Jerusalem. Paulus besøkte en rekke av storbyene i det østlige Middelhavsområdet: Antiokia, Efesus, Filippi, Aten, Korint og kom også til Rom. Hvordan så disse stedene ut? Hvordan fungerte arbeidsliv, familieliv, religiøst fellesskap? Arbeidet med NT er også *historieforskning*. Det må ha kjennskap til det materiale som arkeologi, religionshistorie, sosialhistorie og historisk kildearbeid i videste forstand arbeider med.

Innenfor teologien som helhet betyr den historiske orientering en avgrensning i forhold til de andre disiplinene. Spørsmålet i det nytestamentlige arbeid er: Hva *sa* teksten dengang den ble til? Hva *var* det kristne budskap den gangen det først ble forkynt, i Galilea, Jerusalem og Korint, for snart to tusen år siden? Det aktuelle og normerende spørsmål er det de systematiske og praktisk-teologiske disiplinene som reiser: Hva *sier* denne teksten oss idag? Hva *er* det kristne budskap som kan forplikte og frigjøre oss som lever nå? Hvordan skal kristendom forkynnes og praktiseres i 1985? Det historiske, bibelske budskap leses da også i lys av kirkenes lange historie og av vår samtids særdrag.

Men bibelvitenskapens arbeid er det grunnleggende. For kjernen i vår tro må alltid være det gamle budskap om Jesus Kristus, vår bror og frelser som døde for oss og som lever blant oss. Denne bibelske forankring av forkynnelse sentrum er den nytestamentlige forsknings spesielle oppgave. Middel og mål for denne oppgaven kan kanskje sammenfattes i én setning: Ved et vitenskapelig arbeid med Det nye Testamentes tekst og historie, skal nytestamentlig forskning hjelpe kirken til å holde fast ved Bibelens Jesus og lydigheten mot ham.

Jesu oppstandelse – og vår

Forts. fra s. 3

Når dåpen i den eldste kirke var henlagt til påskedags morgen, så var dette gjort nettopp for anskueliggjørende å understreke denne viktige side ved den kristne dåp: I dåpen oppstår vi med Kristus. I dåpens vann speiles oppstandelsens morgen!

I dåpen går linjene bakover, til Jesu død og oppstandelse, og linjene går fremover, til den endegyldige oppstandelse på den ytterste dag. I dette liv er oppstandelseslivet en forsmak på oppstandelseslivet i fullendelsen. Vi får forretten som gir oss sikkerhet for at vi en gang skal få være med på livets fest og få spise de fete og margfulle hovedretter (sml. Jes 25,6). Før vi kan benkes rundt dette festbord og får leve det fullkomne og fullt ut virkeliggjorte oppstandelsesliv, er livet under oppstandelses fortegn, dåpslivet, et liv i kamp. Men Kristi oppstandelse har avgjørende betydning også for denne kamp. For vi skal i den strid vi ennå må utkjempe mot ondskapens

makter i oss og omkring oss, få ta i bruk de veldige krefter som ble utløst i og med Kristi oppstandelse (sml. Fil 3,10). Når vi lever i fellesskapet med Den Oppstandne, har vi del i den seier som han vant over synd og død og Satans rike. Derfor kan vi kjempe frimodig. Vi er ennå innenfor syndens rekkevidde, også når vi lever i døds- og livsfellesskapet med Kristus. Men vi er i seierherrens følge. Kampen er derfor ikke håpløs, seieren er til stede i samfunnet med han som har be-seiret alle fordervelsens makter (sml. Kol 2,15). Så betyr Jesu oppstandelse håp også der hvor vår hjelpeløshet og vanmakt er aller størst: ved død og grav. Det lys som stråler frem fra Kristi tomme grav, oppstandelsens lys, det er det eneste lys som trenger igjennom og splitter dødens mørke. I livssamfunnet med den oppstandne Kristus blir veien mot graven veien mot livet. Vi går mot døden hvor vi går. Men vi går dit med den oppstandne Jesus. Derfor kan vi synges med Brorson: Jeg går til himlen hvor jeg går. Framodig da, mitt hjerte!

Dosent-tittelen ved MF gjøres om til professor-tittel

Ved Kgl. resolusjon av 21. desember 1984 er det bestemt at stillingsbenevnelsen dosent skal endres til professor fra 1. januar 1985 ved Universitetene og de statlige høyskolene.

En betenkning vedrørende endringen av tittelen ved Menighetsfakultetet, utarbeidet av professor Anders Jørgen Bjørndalen, ble lagt frem for MF's styre på møtet 11. februar. Styret vedtok da å gjøre om stillingsbenevnelsen til professor, med virkning fra møtets dato. Den-

ne endringen fører ikke til lønnsmessige opprykk, og har med andre ord ingen økonomiske konsekvenser. Styret ga samtidig enkelte retningslinjer for hvordan grunnreglene skal tolkes når disse titlene skal brukes, inntil forstandskapet har behandlet eventuelle grunnregelendringer. Følgende dosenter ved MF vil etter dette vedtaket få tittel som professor:

Ernst Baasland, Hans Kvalbein, Bernt T. Oftestad, Axel Smith og Tore Wigen.

«Forsoningen»

– tema for etterutdanningskurs

Menighetsfakultetets etterutdanningskurs for prester og kateketer vil våren 1985 være viet emnet «Forsoningen». Tidsrammen er satt til dagene 11.–14. juni.

Dette tema er ikke tilfeldig valgt. I løpet av de siste måneder har dette sentrale emne vært oppe til debatt i flere sammenhenger. Derfor har lærerådet ved fakultetet sett det slik at saken akkurat nå fortjener en tverrfaglig behandling, til klar- gjøring og hjelp for dem som har et for- kynner- og undervisningsansvar i vår kirke. Emnet vil bli belyst ut fra bibelvitenskapene, fra den systematiske teologi og den teologihistoriske utvikling. Det viktige tema «Forsoningen i forkynnelsen» har biskop Erling Utne lovet å behandle.

– Et detaljert program, med presise emner og opplysninger om samtlige forelesere, vil bli kunngjort med det første.

Underskudd

Det var ikke noen lyse toner vi fikk se i «Vårt Land» på nyåret. Ca. kr. 700 000,- i underskudd. Kravene var nok mange i slutten av 84. Men at vårt kjære Menighetsfakultet skulle lide for det var vel ikke meningen? Bygget er blitt gjeldfritt og det er vi glad for. Men husk at etter de år bygget var ferdig, må det vedlikehold til som også krever midler.

Avdøde sokneprest Ivar Manger hadde et opprop til hele prestekollegiet for 30 år siden om å gi kr. 300,- for å hjelpe på vanskelighetene. Det beløpet måtte nok dobles flere ganger i dag om det skulle ha den samme verdi. Det er å håpe kristen- folket nå vil kjenne sitt ansvar for Menighetsfakultetet.

De kristne personlighetene som ga oss Fakultetet forsaket og ofret. Nå må vi kjenne vårt ansvar og føre denne arven til nye slekter.

*John P. Kjoll
Sandefjord*

- Takk og be for «Aksjon MF Norge- rundt» 16.–19. mars. Be om at aksjo- nen kan bli til velsignelse for alle som får besøk og for dem som reiser ut for MF.
- Takk for all omsorg som vises MF fra dag til dag, og be for MF's økonomi.
- Takk for at vi igjen skal få feire påske og minnes om Jesu soningsverk, og be om glede og frimodighet i vitnetjenes- ten for Ham.

UTEKSAMINERTE

Praktisk-teologisk seminar

Kjell Andersen, Oppegård
Arne Andersen Bolstad, Furnes
Ingeborg Bolstad, Snåsa
Ivar Brobakken, Ål
Edith Torveig Finsådal, Mandal
Arne Håvard Fjeldstad, Vestby
Roar Flacké, Oslo
Carl Torbjørn Forsdahl, Kjeller
John Grimsby, Lillesand
Sigrid Sigmundstad Halse, Hjelmeland
Björg Sidsel Haugeland, Egersund
Rolv Gunnar Heitmann, Fana
Gunnar Sem Kristiansen, Oslo
Jan Magne Lilleøien, Ullensaker
Arne Løfsgård, Oslo
Øyvind Meling, Kopervik
Tore Olsen, Gressvik
Jens Petter Ous, Lillehammer
Alf Rolin, Sandefjord
Håkon Rune Sødal, Kristiansand S.
Geir Oddvar Sørebo, Søreide i Sogn
Jan Martin Ulveseth, Bergen
Øystein Wang, Gjøvik
Hilde Marie Aarflot, Oppegård

Teologisk embetseksamen

Alf Kristian Bjørkli, Fredrikstad
Truls Breda, Fredrikstad
Sverre Bøe, Sandefjord
Øystein Flø, Rindal
Jon Arne Fredheim, Kvelde
Berit Øksnes Gjerløw, Asker
Asbjørn Helge Gundersen, Fjågesund
Ånund Hardang, Sauland
Kåre Rune Hauge, Bergen
Per-Olof Arne Holm, Ryssby, Sverige
Jeffrey Fred Huseby, Vanse
Ole-Johannes Huuse, Halden
Gunnar Masvie, Arendal

Ottar Rune Nevstad, Ulsteinvik
Ingrid Vad Nilsen, Tønsberg
Stein Ovesen, Kristiansand S.
Øyvind Pilgaard, Oslo
Svein Ringhus, Ytre Vinje
Elise Sandnes, Bergen
Even Sundby, Kvelde
Morgan Thorsen, Hedrum
Inge Westly, Asker
Lars Bernhardt Ølberg, Sola

Institutt for kristendoms- kunnskap

Hovedfag

Heid Leganger-Krogstad, Oslo

Grunnfag

Eivind Arnevåg, Oslo
Oddny Kristine Susort Aurdal,
Tysværvalg
Anne Sjøseth Bjerkeli, Oslo
Kjersti Bogstad, Drammen
Mette Kristin Brenna, Hønefoss
Gudrun Brennhagen, Gjerdrum
Ingeborg Kjølstad Dybvig, Vormsund
Astrid Reidun Eide, Heskestad
Egil Eide, Heggedal
Karen Ekern, Biristrand
Kjersti Ellingsen, Hafsrfsjord
Olauk Holeplass, Ål
Sindre Koppang, Råde
Kirsti Kraft, Oslo
Siv Nordang, Ski
Anne Birgit Nordgaard, Hornes
Øyvind Tønnes Reymert, Mysen
Bente Schei, Ørsta
Kristin Skartseterhagen, Raufoss
Even Tengesdal, Sandnes
Ingeborg Jorid Vale, Gvarv
Tron-Vidar Østerberg, Oslo

Mellomfag

Ruth Dyste, Kolbu
Jin Seop Eom, Oslo
Elisebet Gramstad, Mysen
Astridur Haraldsdottir, Island
Vegar Bøydler Jørgensen, Oslo
Olav Knutsen, Oslo
Oddbjørn Lyngroth, Froland
Margit Løyland, Grendi

Tove Nicolaisen, Tromsdalen
Gunvor Nini Nilsen, Kapp
Hilde Merete Nordhagen, Arendal
Hilde Margrete Raastad, Oslo
Hanne Birgitte Sødal, Kristiansand
Björg Ulvik, Ås
Marit Ulvund, Molde
Torfinn Wang, Nygard
Terje Wehus, Sannidal

Julegave til MF's kantine

Fra Siemens A/S fikk MF's kantine en mikrobølgeovn til jul. Kantinebestyrer Jensen sier de sparer mye tid ved bruk av ovnen. Maten smaker også bedre, da det

tar mye kortere tid å tilbrede den. Mattilbudet vil etterhvert bli utvidet, muligens med en enkel middag, noe som er savnet på huset.

Retur:
MF Kartotek
Gydass vei 4, 0363 Oslo 3

Ved varig adresseendring vennligst returner bladet med påført ny adresse.

Gi din vårgave til Menighetsfakultetet i takknemlighet

På side 13 foran i dette nummer av Lys og Liv, står det en oppfordring fra en av Menighetsfakultetets mange venner om å støtte fakultetet nå når underskuddet ble så stort i 1984. Vi tror at Jon E. Kjøll har gjort seg til talsmann for mange av Menighetsfakultetets venner når han har skrevet denne oppfordringen, og vi har lang erfaring for at slike oppfordringer vil bli tatt alvorlig. Det er derfor vi med frimodighet i disse dager sender ut vårgave-brev til samtlige av Lys og Livs lesere.

I forrige nummer av Lys og Liv, nr. 1/85, ble det gitt en oversikt over alle uteksaminerte teologiske kandidater, der det fremtitt hvordan de 2720 var fordelt. Det er ikke mulig å lese gjennom en slik oversikt uten å bli fylt av den dyp og inderlig takknemlighet til alle de som gjennom vel 75 år har gjort denne utdannelsen mulig. Vi tenker ikke da bare på de som har støttet med penger og fulgt fakultetet i forbønn, men også på den stab av dyktige lærere som har undervist i hele denne perioden. Når vi ser fordelingen på stillinger i kirken, hvor de aller fleste har gjort eller gjør sin tjeneste, og

de 348 som idag er i tjeneste i alle de kristne organisasjonene, så forstår vi bedre Menighetsfakultetets betydning i vårt folk. Når vi også vet at det er avlagt 2805 eksamener i kristendomskunnskap siden 1967 og uteksaminert 46 kateketer siden 1977 blir breddevirkningen i vårt folk desto større.

Det er på denne bakgrunn vi tror at vårgaven vil kunne gis til Menighetsfakultetet i takknemlighet, og vi tror også at den vil kunne bli gitt med glede.

Det foreløpige årsregnskapet for 1984 ble fremlagt for Menighetsfakultetets styre i møte 11. februar og det viste et underskudd på 624 000 kroner. Den eneste disponible reserve, et forvaltningsbevis på kr. 500 000, er nå brukt opp til å dekke deler av underskuddet, men som dere skjønner må vi likevel starte 1985 på minussiden. Vi vet at det går an å rette på denne vanskelige situasjonen for fakultetet, og vi oppfordrer hver enkelt av dere som leser disse linjer, til å svare på vårgavebrevet med en gave til driften, stor eller liten etter den enkeltes mulighet til å gi.

Vennlig hilsen Erling Servan